

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm XXXIX. Directæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

aiunt: ex Joann. Andr. in cit. § quod appellans teneatur producere appellationem & ipsam sententiam, à qua appellavit, ut appareat eum intra tempus legitimum videlicet 10. dies appellasse, quia de re dixi supra in c. 4. h. t.

CAPITVLVM XXXIX.

Directa.

PARAPHRASIS.

Coram Ordinario loci tractabatur causa matrimonialis, in qua mulier virum sibi petebat propter contractas nuptias; vir opponebat vinculum consanguinitatis inter ipsos. Cum autem Iudex in processu hoc grauare videretur, mulier ad Pontificem appellavit, sed intra terminum ipsi praefinitum appellationem non est profecuta, ideò Iudex reassumens jurisdictionem, testimonia de consanguinitate ab viro producta recepit, tunc iterum appellavit mulier ad Pontificem, quassum fuit, num huic appellationi deferri debeat nec ne.

Resp. Clem. III. licet secundum Concil. Lateran. sub Alex. III. sup. in c. Reprehensibilis. 26. h. t. decretum fuerit, quod Iudex, à quo, si appellans appellationem intra terminum praefinitum profecutus non sit, procedere possit in causa; eò quod appellatio deserta videatur, quia tamen iura permittunt, ut in eadem causa bis appelletur, ideò mulier per alteram appellationem se ab ordinarii jurisdictione exemisse censetur, praesertim cum viri intentio ad separationem Matrimonij (cuius causa fauorabilis est) tendat.

S V M M A R I V M.

1. Semel à sententia interlocutoria appellans, an iterum appellare possit super eodem articulo.
2. Semel appellans ab interlocutoria, eaque appellatione deserta, potest iterum appellare, non autem tertio.
3. Sententia interlocutoria non transit in rem

judicatam, nisi confirmata, aut bis pronuntiatam sit, & tunc solum reuocabilis non est.

Quaestio est. Qui semel à sententia interlocutoria appellavit, an iterum appellare possit super eodem articulo.

Resp. Distinguendum esse, num Iudex grauet, antequam appellatio prior deserta sit, an verò postea; si prius grauat, & 10. dierum spatium ad appellandum concessum nondum finitum est, tunc iterum appellari potest; si Iudex post primam appellationem in causa procedat ad sententiam definitiuam. Clem. vn. de dolo, vbi excipitur, nisi prior appellatio manifestè friuola fuerit: nam qui ita appellat & Iudici non pareat, contumax est, contumaci autem appellatio non conceditur, teste Gratiano super cap. Et qui 41. 2. q. 6. §. sunt etiam. gl. in cit. Clem. vn. §. manifestè. ex l. Propexandum. §. etsi quidem. C. de iudiciis. Sin autem post decretam appellationem grauare Iudex videtur, tunc iterum distinguendum; vel enim pars litigans non sistit se Iudici, sed in contumacia manet post desertam appellationem, tunc Iudex non obstante contradictione & appellatione procedit in causa c. Personas, 4. hoc tit. & c. 2. de dolo in 6. vbi dicitur: quod Iudex in hoc casu nec citare teneatur; vel sistit se Iudici, ideòq; contumax non est: hoc casu si Iudex iterum interlocutoriè procedendo. v. g. testes esse admittendos, vel non, dilationem concedendam vel non, grauare videatur, iterum appellari potest, praesertim si causa fauorabilis sit, v. g. matrimonialis.

Notand. Sicuti appellatio à sententia definitiua secundà vice admittitur, non autem tertia vice. l. vn. C. ne liceat in vna eademque causa tertio pronocare. Ut si à duobus viris appellauit ad Praefectum provinciae, à Praefide iterum in eadem causa appellare possum ad Praefectum Urbis, non autem à Praefecto Urbis deinceps appellare licet sub eodem cap. seu causa, propterea quod praesumptio sit contra eum, aduersus quem bis in eadem causa iudicatum fuit; ita secundum quandam proportionem dicendum etiam est de sententia interlocutoria, licet

y y y

quis

quis ab ea semel appellauerit, potest tamen, si appellationem deseruit, & denuò Iudici se sistit, iterum appellare, si Iudex eandem interlocutoriam renouet. Tertia autem vice appellatio non conceditur.

3. Pro cuius rei intellectu adverte. Quod sententia interlocutoria non transit in rem iudicatam, adeoque à Iudice semper retractari, aut immutari potest. *l. Quod iussit. 14. ff. de re iudicat. ubi rubr. Bart. ait: quod Iudex sententiam suam interlocutoriam retractare possit, non definitiuam. Veruntamen si sententia interlocutoria confirmata seu bis pronuntiata sit, tunc revocari seu retractari nequit, quia transisse censetur in rem iudicatam, sicuti annotauit Franc. hic ante Conclus. 5. ex doctrina gl. in Clem. ult. verb. Super ca. h. t.*

CAPITVLVM XL.

Præterea:

PARAPHRASIS.

Cælestinus III. consultus erat super hoc casu, Episcopus, aliusve Ecclesiasticus Iudex talem sententiam tulit contra Sempronium, si intra dies 20. non satisfeceris laeso à te Titio, ipso facto excommunicatus, interdictus, vel suspensus sis; Sempronius à lata sententia appellat, & intra dies 20. satisfacere intermittit. Quæritur, hunc censuram contrahat.

Resp. Papa eum non contrahere, sed propter appellationis obstaculum, tutum ab excommunicatione aliaue censura Episcopi esse.

SUMMARIUM.

1. Appellatio post latam sententiam censuram sub conditione, nisi intra dies 30. vel 20. restituas vel satisfacias, si facta est ante euentum conditionis, censuram suspendit.
2. Appellare licet à censura lata sub conditione, etiam post decendum, ante euentum tamen conditionis.
3. In aliis sententiis conditionalibus id non licet.

4. An & quomodo pendente conditione, sub qua censura lata est in Titium, & ipse mutet domicilium, eueniente conditione incurrat censuram?

Not. vnic. Appellatio post latam sententiam censuræ sub conditione, nisi intra dies 30. vel 20. restituas, aut satisfacias, si facta sit ante euentum conditionis suspendit sententiam censuræ, ita vt non contrahatur, tametsi conditio non seruetur seu non restituatur. Ratio est; quia censuram aliquis incurrere non potest, nisi obligetur præcepto ac sententiâ, atqui post appellationem interpositam aliquis non obligatur sententiâ & præcepto Iudicis, cum eius effectus & vis suspensa sit, ergo tametsi agat contra sententiam & præceptum, videlicet non restituendo, tamen censuram non incurrit. Sed neque peccare censendus est, si, vt communiter fieri solet, non à sola sententia censuræ, sub conditione lata appelletur, sed etiam ab ipso præcepto secundum se, sicuti annotauit Suar. de censur. s. 6. Disp. 3. n. 1.

Obijcitur conditionalis dispositio adueniente conditione purificatur adeò, vt per iuris fictionem perinde sit, ac si initio purè & absolute dispositio facta esset. *l. Potior. 11. ff. de pig. 20. ubi dicitur: si sub conditione stipulatione facta hypothea data sit, quæ pendente alius credit purè, v.g. pecuniam, & accepit eandem hypothecam, hoc casu eum, qui prius sub conditione stipulatus est, potiore esse, cum enim semel, inquit lex, conditio exiit, perinde habetur ac si illo tempore, quo stipulatio interpolata est, sine conditione facta esset, vbi DD. aiunt: quod dispositio iuris fictione retrahitur ad tempus, quo facta est, ergo etiam in nostro casu, si conditio impleta sit, videlicet restitutio diebus 20. intermissa, censeri debet excommunicatio purè lata & consequenter appellatio, quæ sententiam secuta fuit, nullius roboris esse.*

Facilis est responsio, quod conditio impleta retrahatur, si disponens id velit, & velle possit, aut saltem debeat. Exemplum est,